

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Торгівля людьми означає здійснення з метою експлуатації, вербування, перевезення, передачі, приховування або одержання людей шляхом загрози силою або її застосування, або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою, або уразливості положення, або шляхом підкупу у вигляді платежів або вигод для одержання згоди особи, яка контролює іншу особу.

Термін «торгівля людьми» передбачає різні види та форми експлуатації людини, які наводяться як міжнародними нормативно-правовими документами, так і законодавством України.

Відповідно до Закону України «Про протидію торгівлі людьми» торгівля людьми - здійснення незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства, шантажу, уразливого стану людини або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, з використанням службового становища або матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до Кримінального кодексу України визнаються злочином.

Існує багато причин торгівлі людьми, які є комплексними та взаємопов'язаними.

До внутрішніх чинників належать:

- соціальна нерівність та низький рівень життя населення;
- насильство в сім'ї та інші прояви гендерної нерівності;
- девіантна поведінка членів сім'ї (вживання алкоголю, наркотичних речовин тощо);
- викривлення моральних цінностей та відсутність духовних принципів певної частини населення;
- привабливість кращого життя за кордоном та погана обізнаність громадян України щодо можливостей працевлаштування і перебування за кордоном та їх наслідки тощо.

До зовнішніх чинників торгівлі людьми належать наступні:

- спрощення можливостей для подорожування;
- лояльність законодавства до заняття проституцією у багатьох країнах світу;
- попит на низькооплачувану працю та комерційну сексуальну експлуатацію, особливо дітей;
- попит на працю в галузях, де основна частина населення не бажає працювати через низку причин, зокрема небезпечні умови праці тощо;

! Слід зазначити, що жертвою торгівців людьми може стати будь-яка особа, незалежно від віку та статі.

Основними уразливими категоріями осіб, які відносяться до групи ризику потрапити до торгівців людьми є:

- незаміжні жінки, самотні матері, розлучені особи;
- молодь, діти вулиці, діти-сироти, вихідці з неблагополучних сімей;
- сільське населення;
- внутрішньо переміщені особи;
- іноземні громадяни – трудові мігранти;
- особи, які зазнали насильства, у тому числі сексуального;
- бідні, малозабезпечені особи;
- особи з проблемами психічного здоров'я.

Найбільш вразливими до торгівлі людьми категоріями населення є:

- жінки у віці 18-26 років, у першу чергу незаміжні (вразливі до сексуальної експлуатації);
- чоловіки у віці 25-60 років, у першу чергу одружені (вразливі до трудової експлуатації);
- діти у віці 13-18 років, у першу чергу дівчатка з неповних та реструктурованих сімей (коли один із батьків нерідний).

!Торгівля людьми - злочин, за вчинення якого в Україні передбачено кримінальну відповідальність на строк до 15 років позбавлення волі.

!Торгівля людьми є третім за прибутковістю видом злочинної діяльності, після продажу зброї та наркотиків.

Складна економічна ситуація в Україні, високий рівень безробіття та низька якість життя населення і далі змушують громадян шукати роботу за кордоном. Як свідчить практика, найуразливішою категорією людей, які страждають від цього злочину, є жінки та діти. Найпоширенішими злочинами такого роду для України є сексуальна експлуатація, насильство, жорстоке поводження з дітьми, використання праці дітей. Випадки торгівлі дітьми складають понад 10% загальної кількості випадків, і цей відсоток постійно збільшується.

Під час подорожі, навчання чи роботи за кордоном ви маєте подбати про власну безпеку. Саме через легковажність та недостатню проінформованість про реалії працевлаштування за кордоном громадяни опиняються в скрутних ситуаціях.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: Ви повинні знати свої права й бути готовими їх захистити. Якщо Ви плануєте їхати на роботу за кордон, Вам необхідно отримати достовірну інформацію про майбутню роботу та умови життя за кордоном.

ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА БЕЗПЕЧНИХ ПОЇЗДОК ЗА КОРДОН

1. Обережно з паспортом! Ніколи нікому не віддавайте свій паспорт, окрім як працівникам посольств та прикордонних пунктів пропуску. Це Ваш ідентифікаційний документ і він повинен завжди бути у Вас. Якщо Ви загубили свій паспорт або ж його відібрали у Вас силою, звертайтеся до посольства або консульства України у відповідній країні.
2. Зробіть ксерокопії всіх важливих документів! Ще до виїзду зробіть ксерокопії Вашого паспорта, візи, страхового полісу та будь – яких

інших документів, пов'язаних з поїздкою. Тримайте їх у безпечному місці окремо від оригіналів. Крім того залишіть копії своїм рідним та/ або друзям в Україні.

3. Не виїздіть із країни, доки не отримаєте чіткої контактної інформації про місце, де Ви будете працювати та про безпечне надійне місце проживання. Повідомте рідним та/ або друзям про детальне місце свого перебування за кордоном, а також залишіть їм детальну інформацію про Вашого роботодавця.
4. Будьте готові до надзвичайних ситуацій! Занотуйте контактну інформацію посольства/ консульства України в країні, до якої збираєтесь, та негайно зв'яжіться зі співробітниками відповідної установи в скрутній ситуації.
5. Довідайтеся, як убезпечити себе від потрапляння до тенет торгівців людьми. В Україні діють деякі злочинні групи, які продають людей у рабство за кордон під прикриттям обіцянок законного працевлаштування. Пам'ятайте, ніхто не захищений від таких небезпечних ситуацій.

Якщо Ви стали жертвою торгівлі звертайтеся за телефонами Національна «Гаряча лінія» з протидії торгівлі людьми: 0-800-505-501 (дзвінки безкоштовно зі стаціонарних телефонів в Україні) 527 – безкоштовно з номерів Київстар, МТС, Life :) та Veeline; Національна «Гаряча лінія» з протидії торгівлі людьми: 15 – 47.

Для отримання ефективної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми та встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми необхідно звернутися із заявою до відповідального структурного підрозділу районної державної адміністрації, відповідальних структурних підрозділів місцевих органів самоврядування та до органів Національної поліції щодо захисту прав і свобод.

Органами державної влади забезпечується підтримка постраждалих від торгівлі людьми, забезпечується особиста безпека, повага, а також надається безоплатне одержання медичної, психологічної, правової та іншої допомоги незалежно від місця проживання; тимчасового розміщення у закладах допомоги, а за необхідністю – перекладач.

Кожен постраждалий має право на допомогу!

РОЗ'ЯСНЮВАЛЬНА РОБОТА «ПОРУШЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ: ЕКСПЛУАТАЦІЯ ТА ТОРГІВЛЯ»

Щороку 1,2 млн. дітей потерпають від торгівлі людьми, що прирівнюється до кількості дітей до 5 років в Австралії. 2 млн. дітей щорічно потерпають від комерційної сексуальної експлуатації, тобто стільки, скільки живе в Бельгії.

**Дитина – кожна людська істота до досягнення 18-річного віку
(Конвенція ООН про права дитини).**

Збільшення числа проданих дітей, як правило, пов'язане з бідністю, епідемією СНІДу, економічними кризами, політичними репресіями та всезростаючим попитом з боку насильників над дітьми. Корупція та відсутність або невідповідність законів, недотримання існуючих законів – усе це є також факторами, які прямо чи опосередковано призводять до експлуатації дітей. Однією з причин поширення вивозу дітей є слабкий імміграційний контроль. На деяких кордонах ніхто не вимагає ідентифікаційних документів від дорослих на дітей, які подорожують з ними. **Торгівля дітьми** – означає здійснювані з метою експлуатації вербування, перевезення, передачу, переховування або одержання дитини шляхом погрози силою чи її застосування або інших форм зловживання владою чи уразливістю становища або шляхом підкупу у вигляді платежів чи вигод, для одержання згоди особи, що контролює дитину.

Діти можуть продаватися за межі країни, а можуть переміщуватись у її межах. Продаж в межах країни менш поширене явище, ніж за кордон. Але якщо таке трапляється, то це, як правило, переміщення із сільської місцевості до промислових міст або міст туристичного спрямування чи місць поблизу великих будівництв, зупинок вантажівок, портів та військових баз. Багато дітей, які потерпіли від зовнішньої торгівлі, одночасно потерпіли і від внутрішньої. В Україні найчастіше діти потерпають від внутрішньої торгівлі людьми.

Торгівля людьми карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років (Ст. 149, Кримінальний кодекс України)

Основний спосіб втягнення дітей і торгівлю людьми – це пропонування привабливих умов. Проте є багато випадків, котрі свідчать про використання вербувальниками примусу у той чи інший спосіб чи погроз. Деякі з потерпілих у віці 11-18 років були доведені до несвідомого стану в результаті вживання спиртних напоїв, наркотиків, токсинів, потім їх закидали в автобус і вивозили. Важливо відзначити, що вербувальники заманюють дітей не тільки бідних, але і з цілком благополучних родин.

Незаконне використання дитини може мати такі форми:

- Комерційна сексуальна експлуатація дітей (карається ст. 303, Кримінальний кодекс України)
- Примушування чи втягнення дітей у заняття проституцією
- Дитяча порнографія (карається ст. 301, Кримінальний кодекс України)
- Експлуатація дитячої праці
- Втягнення неповнолітніх в збройні конфлікти
- використання для жебрацтва, примус до жебрацтва

Згідно з Конвенцією ООН про права дитини, яку підписала 191 держава світу і яка набула чинності в Україні 27 вересня 1991 року, кожна дитина має право на захист від усіх видів економічної та сексуальної експлуатації, насилля (ст. 19, 32, 34, 35 та 36). Усі держави повинні захищати дітей від будь-яких форм експлуатації і розбещення, торгівлі та контрабанди їх у будь-яких цілях і в будь-якій формі.

Торгівля дітьми може призвести до серйозних наслідків для них на все життя або навіть поставити під загрозу саме життя, завдаючи фізичну, психічну, духовну, моральну шкоду, включаючи загрозу ранньої вагітності, летальні пологи, запізнення фізичного та розумового розвитку, травми, фізичну інвалідність та хвороби статевих органів, у тому числі ВІЛ/СНІД. Не викликає сумніву факт, що потерпілі діти можуть бути соціально дезадаптовані, а процес реабілітації складним та травматичним для дитини, яка була продана. У деяких державах такі діти ризикують бути визнаними „злочинцями” після повернення або перед поверненням в рідну країну. Їх часто утримують у в'язницях чи „реабілітують” перед тим, як вислати додому.

Торгівля дітьми є багатоликою проблемою. Глобальний світовий ринок втягує мільйони дітей і дає багатомільйонні доларові прибутки, створюючи ситуації цілковитого порушення прав дітей на щасливе дитинство, на гідне, продуктивне та корисне життя.

Національна «гаряча лінія» з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації: 0 800 500 335 (386 з мобільного)

Пропонуємо переглянути фільм "Станція призначення - Життя"